

9. 9. 2022

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Haagská Úmluva o uznávání a výkonu cizích soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech se probouzí v život

O Haagské úmluvě o uznávání a výkonu cizích soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech („Úmluva“) se v době od jejího vzniku dne 2. července 2019 mluvilo jako o potenciálně revolučním nástroji v rámci justiční spolupráce při uznávání soudních rozhodnutí po celém světě. Až donedávna se však čekalo na okamžik, kdy Úmluvu ratifikují alespoň dva signatáři, což je podmínka její účinnosti. Ke dni 29. srpna tak učinila Evropská Unie a Ukrajina, a tak Úmluva vstoupí v účinnost 1. září 2023.[1]

Revoluční potenciál

Účinnost Úmluvy již nyní představuje naději snadnějšího procesu uznávání rozhodnutí ze států mimo Evropskou Unii, která může na mimoevropské úrovni zastávat roli podobnou nařízení Brusel I bis.[2] Úmluva má totiž umožnit uznávání a výkon rozhodnutí cizích států za jednotných podmínek, bez zbytečné administrativní zátěže (např. odpadá povinnost superlegalizace)[3] a dále bez toho, aniž by bylo rozhodnutí přezkoumáváno.[4] Haagská konference již také představila modelový formulář žádosti o uznání a výkon rozhodnutí, který by měl proces uznávání a výkonu rozhodnutí zjednodušit.[5]

Úmluva bude po své účinnosti zavazovat všechny členské státy Unie s výjimkou Dánska,[6] přičemž Evropská unie pro aplikaci Úmluvy stanovila výjimku,[7] podle které není Úmluva aplikována na pronájmy nebytových prostor (nájemní smlouvy) nacházejících se na území Evropské unie. Ukrajina přistoupila k Úmluvě bez výhrad.

Působnost Úmluvy

Za rozhodnutí mají být pro účely Úmluvy považována jakákoliv konečná meritorní rozhodnutí bez ohledu na to, jak je členský stát nazývá, pokud jsou vydána soudy (či jinou soudní osobou k tomu zmocněnou).[8]

Jak již vyplývá z názvu Úmluvy, tato se týká civilních a obchodních rozhodnutí, avšak s jistými omezeními. Ta jsou stanovena v čl. 2 Úmluvy a patří mezi ně například záležitosti rodinného práva, insolvent, duševního vlastnictví. Aplikaci Úmluvy však nevyklučuje skutečnost, že některá z oblastí uvedená v čl. 2 byla projednána v meritorním řízení jako předběžná otázka.[9]

Úmluva pak především v čl. 5 stanovuje požadavky pro uznání a výkon rozhodnutí, přičemž rozhodnutí musí splnit alespoň jeden z těchto požadavků. Podle nich lze uznat a vykonat například rozhodnutí, které bylo vydáno v řízení, v jehož rámci dal žalovaný výslovný souhlas s určením příslušnosti soudu státu, jež je státem Úmluvy, nebo rozhodnutí, v němž osoba, vůči níž rozhodnutí směřuje, měla trvalé bydliště nebo vykonávala podnikatelskou činnost ve státě, jež je členským státem Úmluvy a jehož soud věc projednával.

Úmluva pak v dalších ustanoveních upřesňuje například okruh rozhodnutí, na která se aplikuje,[10] podmínky odmítnutí uznání a výkonu rozhodnutí,[11] specifikuje dokumenty, které k uznání a výkonu

rozhodnutí musí být předloženy,[\[12\]](#) ale vyjadřuje se také ke vztahu s ostatními mezinárodními smlouvami, kdy by ustanovení Úmluvy neměla zasahovat do pravidel stanovených dříve uzavřenou mezinárodní smlouvou.[\[13\]](#) Úmluva také určuje, že stát, v němž má dojít k uznání a výkonu rozhodnutí, pak bude postupovat dle svých procesních předpisů.[\[14\]](#)

Očekávání

Mezi signatářské státy Úmluvy, které ji dosud neratifikovaly, patří Rusko, Spojené státy americké, Uruguay, Izrael a Costa Rica. Jednou z výzev Úmluvy proto bude zajistit přistoupení těchto a dalších států, protože teprve tehdy začne Úmluva v rámci mezinárodního společenství nabírat na významu.

JUDr. Lukáš Šikel,
advokátní koncipient, Kinstellar

KINSTELLAR

[Kinstellar, s.r.o., advokátní kancelář](#)

Palác Myslbek
Na Příkopě 19
110 00 Praha 1

Tel.: +420 221 622 111

[\[1\]](#) Účinnost nastane v souladu s čl. 28 odst. 2 písm. (a) ve spojení s čl. 29 odst. 2 Úmluvy.

[\[2\]](#) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (přepřacované znění).

[\[3\]](#) Čl. 12 odst. 1 písm. (a) Úmluvy požaduje k uznání či výkonu rozhodnutí pouze ověřenou kopii rozhodnutí.

[\[4\]](#) Čl. 4 odst. 2 Úmluvy, státy však podle čl. 7 Úmluvy mohou uznání a výkon rozhodnutí v některých případech odmítnout.

[\[5\]](#) Dostupný >>.>[zde](#).

[6] Čl. 27 odst. (1) Úmluvy, Dánsko není Úmluvou vázáno v souladu s čl. 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska ke Smlouvě o fungování Evropské unie.

[7] V souladu s Čl. 18 Úmluvy.

[8] Čl. 3 odst. 1 písm. (b) Úmluvy.

[9] Čl. 2 odst. 2 Úmluvy.

[10] Čl. 5 a 6 Úmluvy.

[11] Čl. 7 Úmluvy.

[12] Čl. 12 Úmluvy.

[13] Čl. 23 Úmluvy.

[14] Čl. 13 Úmluvy.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [AML - od zákona č. 253/2008 Sb. k AMLR: co konkrétně musí česká povinná osoba změnit do roku 2027](#)
- [Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)
- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)